

Se mottakere

Saksbehandler, innvalgstelefon

Liudmila Pechinkina, 37017847

Tillatelse etter forurensningsforskriften til mudring ved gnr./bnr. 58/35 i Grimstad kommune

Fylkesmannen i Agder gir Anja og Sindre Lian tillatelse til å mudre inntil 110 m³ masser i sjø ved gnr./bnr. 58/35 i Grimstad kommune. Tillatelsen er gitt på visse vilkår med hjemmel i forurensningsforskriften § 22-6, jf. § 22-3.

Vi fatter vedtak om saksbehandlingsgebyr på kr 16 400.

Vedtakene kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad om tillatelse til mudring ved gnr./bnr. 58/35 i Grimstad kommune, datert 15.06.2019, vedlegg til søknaden og øvrig dokumentasjon i saken.

1 Vedtak

Fylkesmannen i Agder gir Anja og Sindre Lian på visse vilkår tillatelse til å mudre inntil 110 m³ masser i sjø ved gnr./bnr. 58/35 ved Store Terneholmen i Grimstad kommune. Overskuddsmassene fra mudring skal leveres til et godkjent avfallsanlegg eller gjenbrukes dersom dette ikke medfører fare for forurensning og er i tråd med plan- og bygningsloven.

Tillatelsen gjelder i to år fra dags dato.

Tillatelsen er gitt etter forurensningsforskriften § 22-6, jf. § 22-3.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endringen ønskes gjennomført.

Som forhåndsvarslet i brev av 27.11.2019, skal Anja og Sindre Lian betale et gebyr for Fylkesmannens saksbehandling. Gebyret fastsettes til kr 16 400, sats 7 for år 2019. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4. Faktura med innbetalingsblankett ettersendes av Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

2 Sakens bakgrunn

Møvik byggetjenester AS søker på vegne av Anja og Sindre Lian om tillatelse til å mudre ca. 100 m³ masser i sjø ved gnr./bnr. 58/35 ved Store Terneholmen i Grimstad kommune. Det søkes om å mudre over et sjøbunnsareal på ca. 85 m² fra lekter. Mudringsdybden er 0,5-1 m. Formålet med tiltaket er å forbedre adkomst til privat brygge. Tiltakshaverne ønsker i tillegg å fjerne et gammelt fundament (sammenraste stein).

Sedimentundersøkelsene som er gjennomført i forbindelse med den omsøkte mudringen viser at sedimentene består av sand. Sedimentene kan være forurenset med tributyltinn (TBT).

Tiltaksområdet ligger i Raet nasjonalpark. Nasjonalparkstyret ga den 23.11.2018 tillatelse til bl.a. mudring med hjemmel i forskrift om vern av Raet nasjonalpark.

Grimstad kommune ga den 03.09.2020 dispensasjon fra arealdel av kommuneplanen og § 1-8 i plan- og bygningsloven.

2.1 Rettslig utgangspunkt

Tiltak som representerer en fare for spredning av forurensning, kan gis tillatelse til med hjemmel i lov 13.03.1981 nr. 6 om vern for forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 7. Tillatelse til mudring fra fartøy kan gis med hjemmel i forurensningsforskriften § 22-6, jf. § 22-3. I tillatelsen kan det settes nærmere vilkår for å motvirke at forurensningen fører til skader eller ulemper, jf. forurensningsloven § 16.

Når Fylkesmannen vurderer om tillatelse skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad det omsøkte tiltaket er akseptabelt sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Når Fylkesmannen avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre. Saken er også vurdert etter de miljørettslige prinsippene i §§ 8-12 i lov 19.06.2009 nr. 100 om forvaltningen av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og §§ 4 og 12 i forskrift 15.12.2006 nr. 1446 om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften).

3 Saksgang

Fylkesmannen sendte den 27.11.2019 saken på høring til aktuelle myndigheter og berørte parter. Vi har fått følgende kommentarer:

Agder fylkeskommune (daværende Aust-Agder fylkeskommune) v/kulturminneseksjonen skriver i e-post av 27.11.2019 at de ikke har noen merknader og at saken er oversendt til Norsk maritimt museum til uttalelse.

Kystverket Sørøst skriver følgende i brev av 28.11.2019:

«Tiltaket ligger utenfor hoved- og biled og kommer heller ikke inn under tiltaksforskriften til Havne- og farvannsloven. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2009-12-03-1449>

Tiltaket er søknadspliktig etter havne- og farvannsloven § 27 andre ledd, Kystverket Sørøst har vurdert at tiltaket ikke vil ha betydning for fremkommelighet og sikkerhet i hoved – og biled. Det blir lokal havnemyndighet som vurderer og eventuelt fatter vedtak etter denne loven ved søknad om tiltak.

Kystverket minner om at det ikke kan fattes vedtak etter havne- og farvannsloven før tiltaket er i tråd med plan og/eller det foreligger dispensasjon. Ref. havne- og farvannsloven. § 32 andre ledd.

Dersom tiltaket skal skiltes eller merkes på annen måte for å gi de sjøfarende navigasjonsveiledning eller regulere ferdsele, er dette søknadspliktig etter havne- og farvannsloven §19. Søknad etter havne- og farvannsloven § 19 er det Kystverket som vurderer og eventuelt gir tillatelse til.»

Fiskeridirektoratet region Sør skriver bl.a. følgende i brev av 14.01.2020:

«Vi ser det som negativt at viktige naturverdier ødelegges eller at miljøgifter slippes ut eller spres i naturmiljøet. Omsøkte tiltak er tenkt gjennomført i et guntvannsområde på grensen til et lokalt viktig ålegressområde. Grunne bløtbunnsområder – herunder også ålegresslokaliteter, utgjør viktige beiteområder for mange arter av fisk og fugl. Bløtbunnsarter er i hovedsak stasjonære og påvirkes av faktorer direkte på de stedene de befinner seg. Inngrep som mudring, vil endre produktiviteten og det biologiske mangfoldet i det området som blir berørt varig eller for en kortere periode.

Det omsøkte tiltaket vil ikke komme i konflikt med øvrige fiskeriinteressene i området.
<https://kart.fiskeridir.no/fiskeri>.

Fiskeridirektoratet region Sør vurderer all mudring som lite ønskelig i forholdet til bløtbunnsområdet og deres betydning sett i en større økologisk sammenheng. Ut i fra totalbildet mht. bestander av villfisk på Skagerrakkysten er alle guntvannsområdene svært viktig å bevare.

Dersom det blir gitt tillatelse til mudring av ovennevnte tiltak må tiltaket vurderes mht. størrelse, behov og må gjennomføres på en skånsom måte som mulig, slik at omliggende miljø i så liten grad som mulig påvirkes. Mudring må eventuelt foregå i perioden september - januar av hensyn til det marine naturmiljøet.»

4 Fylkesmannens vurdering og begrunnelse

Mudring påvirker det akvatiske miljø på flere måter. Virkningene varierer avhengig av bl.a. hva slags masser det dreier seg om, når, hvor og hvordan mudringen skal gjennomføres, samt innholdet av miljøgifter i massene. De viktigste konsekvensene av mudring er partikkelspredning og tilslamming av nærliggende områder, samt endring av bunnssubstratet og ødeleggelse av bløtbunnsfauna. Dersom sedimentene er forurenset, kan også forurensning spres under mudring. Vi har vurdert det ovennevnte i det som følger.

Sedimentene i tiltaksområdet er analysert for metaller, TBT, benzo(a)pyren, total konsentrasjon av polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH16) og polyklorerte bifenyler (PCB7). Ifølge oversendte analyseresultater av 28.05.2019, tilsvarer konsentrasjonene av de fleste parameterne tilstandsklasse I (bakgrunnsnivåer), jf. veileder 02:2018 «Klassifisering av miljøtilstand i vann». Konsentrasjonen av benzo(a)pyren og PCB7 tilsvarer tilstandsklasse II (god). Konsentrasjonen av TBT er oppgitt upresist og kan tilsvare V (svært dårlig) eller lavere. På grunn av denne usikkerheten, legger vi noe vekt på føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9.

Mange miljøgifter er bundet til små partikler som silt og leire. Små partikler virvles lett opp, og ved tiltak i sedimenter er det større fare for spredning av forurensede partikler hvis andel finpartikulært materiale i sedimentene er høy. Ifølge sedimentundersøkelsen, består sedimentene i tiltaksområdet av ca. 98 % sand, og vi vurderer risikoen for spredning av forurensning og tilslamming av nærliggende områder i det konkrete tilfellet som lav. Vi har derfor ikke stilt krav om spredningsbegrensede tiltak. Det er heller ikke praktisk gjennomførbart å benytte siltgardin som skal omslutte hele tiltaksområdet pga. tiltaksområdets beliggenhet. Tiltakshaveren skal likevel gjennomføre visuell kontroll med partikkelspredning og ta bilder mens tiltaket gjennomføres for å dokumentere at det ikke er vesentlig partikkelspredning. Bildene skal tas med jevne mellomrom og i løpet av hele tiltaksgjennomføringen.

I tilknytning til tiltaksområdet er det registrert flere fuglearter av særlig stor forvaltningsinteresse, bl.a. fiskemåke og hettemåke. Tiltaksområdet ligger ca. 20 m fra en regionalt viktig forekomst av vanlig ålegras registrert med områdenavn Sømkilen og ID BM00045260 i Miljødirektoratet sin naturbase, og ca. 600 m fra et mindre viktig gytefelt for torsk Asperholmen Vest, jf. Fiskeridirektoratets kartløsning Yggdrasil. Etter vårt syn vil ikke tiltaket påvirke de ovennevnte naturverdiene i nevneverdig grad forutsatt at tillatelsens vilkår overholdes. Det er likevel viktig at mudringen ikke berører areal større enn det fremgår av kart vedlagt søknaden. Vi forutsetter for øvrig at tiltaket skal utføres på en mest mulig skånsom måte for å unngå unødig skade og forringelse av vannmiljøet og dets biologiske mangfold.

Tidsperiode for gjennomføring av tiltaket

Det er en hovedregel at tiltak i sjø ikke tillates i perioden fra 15. mai til 15. september av hensyn til plante- og dyreliv, friluftsliv og reaksjon. I denne perioden er også den biologiske produksjonen i vannmassene stor, og det er ikke ønskelig med negativ påvirkning av vannmassene. Vi har i det konkrete tilfellet besluttet å ytterligere innskrenke tidsperioden for gjennomføring av tiltaket av hensyn til fuglelivet (hekkesesongen). Vi begrunner dette med at tiltaksområdet ligger i Raet nasjonalpark, hvor hensyn til dyrelivet, bl.a. sjøfugl og deres hekkeplasser, er særlig vektlagt, jf. også vedtak av 23.11.2018 fra Raet nasjonalparkstyre. Tiltaket skal derfor ikke gjennomføres mellom 1. mars og 15. september.

Disponering av overskuddsmassene fra mudring

Overskuddsmasser som oppstår ved mudring, er å anse som avfall, jf. forurensningsloven § 27 første ledd. I det aktuelle tilfellet blir overskuddsmassene å anse som næringsavfall, jf. definisjon av næringsavfall i forurensningsloven § 27 bokstav a andre ledd. I henhold til forurensningsloven § 32 første ledd skal næringsavfall bringes til lovlig avfallsanlegg med mindre det gjenvinnes eller brukes på annen måte for nyttiggjøring. Overskuddsmassene skal derfor leveres til lovlig avfallsanlegg eller gjenbrukes (nyttiggjøres) f.eks. i forbindelse med terrengregulering på land. Dette med forutsetning at bruk av muddermassene på land ikke medfører avrenning til vann ettersom det ikke kan utelukkes at massene er forurenset med TBT. Ev. disponering på land skal være i tråd med plan- og bygningsloven.

Etter at massene er tatt opp, er det ofte behov for avvanning av muddermassene før det foretas videre disponering. Eventuell avvanning og håndtering av overskuddsvannet må foregå på en forsvarlig måte og ikke medføre partikkelspredning til resipienten.

Naturmangfoldloven

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand,

samt effekten av påvirkninger, jf. naturmangfoldloven § 8. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Fylkesmannen har bl.a. lagt følgende databaser til grunn for vurderingen: Naturbase kart (<https://kart.naturbase.no/>), Artskart (<https://artskart.artsdatabanken.no>) og Vann-nett (<https://vann-nett.no/portal/>). Vi anser at naturmangfoldloven § 8 er tilstrekkelig ivaretatt.

Når det gjelder effekter av påvirkningen, er miljøkonsekvenser av mudring godt kjent gjennom erfaringer fra lignende tiltak. Det finnes også omfattende forskning på effekter av miljøgifter på det akvatiske miljø. Som nevnt ovenfor, legger vi i den aktuelle saken noe vekt på føre-var-prinsippet, som er en retningslinje for håndtering av usikkerhet knyttet til et tiltaks miljøkonsekvenser, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakets påvirkning på økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for (jf. naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning). Tiltaket vil antakelig gi en midlertidig negativ miljøeffekt under gjennomføringen. Den omsøkte mudringen er et lite engangstiltak. Etter Fylkesmannens vurdering vil ikke tiltaket bidra til den samlede belastningen av økosystemet i nevneverdig grad så fremt tillatelsens vilkår overholdes. Det må likevel påvises aktsomhet mht. ukjente miljøproblemer i området. Vi minner også om varslingsplikt ved akutt forurensning.

Ifølge naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Videre sier naturmangfoldloven § 12 at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Dette er ivaretatt gjennom vurderinger som ligger til grunn for kravene som er stilt i tillatelsen.

Vannforskriften

Vannforskriften har som hovedformål å beskytte, og om nødvendig forbedre eller gjenopprette, tilstanden i vannforekomster, med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god tilstand. Tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, jf. vannforskriften § 4. Forringelse av vannforekomsten kan kun tillates dersom det foreligger adgang til å gi unntak, jf. vannforskriften § 12.

Tiltaksområdet tilhører vannforekomsten Sømkilen-Hasseltangen, registrert med ID 0120030500-2-C i portalen Vann-nett. Vannforekomsten har god økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand (grunnet TBT). Det er likevel ikke risiko for at miljømålet ikke nås. Den omsøkte mudringen er et lite engangstiltak og berører kun en del av vannforekomsten. Etter vår vurdering er det rimelig å anta at tiltaket ikke vil forringe miljøtilstanden i Sømkilen-Hasseltangen i nevneverdig grad eller ha innvirkning på hvorvidt vannforekomsten når miljømålet eller ikke (jf. vannforskriftens §§ 4 og 12) forutsatt at tiltaket gjennomføres i samsvar med tillatelsens vilkår. Vannforskriftens § 12 kommer dermed ikke til anvendelse i det aktuelle tilfellet.

5 Vilkår

1. Det kan mudres inntil 110 m³ masser i sjø ved gnr./bnr. 58/35 ved Store Terneholmen i Grimstad kommune, over et areal anvist på kart vedlagt søknaden. Rammen inkluderer 10 % feilmargin i forhold til de omsøkte volumene.

2. Eventuell avvanning av muddermassene skal foregå slik at avrenning og partikkelspredning til omkringliggende områder begrenses i størst mulig grad. Overskuddsvannet fra avvanningen skal ledes til samme resipient der sedimentene er mudret.

Eventuell mellomagring av muddermassene skal gjennomføres slik at det ikke skjer avrenning til vann eller vassdrag.

3. Overskuddsmassene fra mudring kan gjenbrukes til terrengregulering på land under forutsetning av at massene ikke medfører fare for avrenning til resipient. Det må innhentes nødvendige tillatelser etter plan- og bygningsloven før massene disponeres. Alternativt skal muddermassene leveres til et lovlig avfallsanlegg. Fylkesmannen skal ha dokumentasjon på massedisponeringen.

4. Tiltakshaver skal utføre visuell kontroll med partikkelspredning i vannmassene rundt tiltaksområdet. Kontrollen skal gjennomføres før arbeidene starter samt under arbeidene. Kontrollen skal gjennomføres med jevne mellomrom og loggføres. Loggført informasjon skal legges ved sluttrapporten, jf. vilkår 12. Ved synlig partikkelspredning skal arbeidene stanses og tiltak iverksettes.

5. Tiltakshaver skal ta bilder under tiltaksgjennomføring for å dokumentere partikkelkontroll. Bildene skal tas både under mudringen og dumpingene og med jevne mellomrom. Fotodokumentasjonen skal legges ved sluttrapporten, jf. vilkår 12.

6. Vannkvaliteten skal ikke forringes, jf. vannforskriften § 4.

7. Arbeidet skal utføres på en slik måte at det i minst mulig grad volder tilslamming av vannmasser og strandområder. Dersom det oppstår utilsiktede forurensningssituasjoner eller brukerkonflikter, skal arbeidet stanses og korrigerende tiltak gjennomføres. Fylkesmannen må varsles ved alle forhold der tiltak kan berøre miljøet negativt.

8. Den som utfører arbeidet, skal kunne fremlegge kopi av denne tillatelsen på arbeidslokaliteten inntil tiltaket er avsluttet.

9. Før tiltaket iverksettes og minimum en uke før skal det gis beskjed til Fylkesmannen om dato for oppstart, samt hvem som er ansvarlig entreprenør. Det kan varsles med enkel e-post med saksnummer til fmagpost@fylkesmannen.no. Det kan bli ført tilsyn under arbeidene.

10. Dersom det viser seg at muddermasser er av en slik karakter at arbeidene medfører alvorlige miljømessige problemer, tas det forbehold om at arbeidene skal stanses, og at saken blir vurdert på nytt.

11. Tiltaket skal ikke gjennomføres i tidsrommet 15. mai til 15. september.

12. Sluttrapport skal sendes Fylkesmannen i Agder innen seks uker etter at arbeidene er avsluttet. I rapporten skal det dokumenteres at vilkårene som er gitt i tillatelsen, er overholdt, bl.a. mengde og type masser som er mudret, og disponering av muddermassene. Eventuelle avvik skal begrunnes. Rapport skjema følger vedlagt.

13. Tillatelsen er gjeldende i to år f.o.m vedtaksdato.

6 Ansvarsforhold

Dette vedtaket er gjort med bakgrunn i det vi i dag vet om området. Tiltakshavere, Anja og Sindre Lian, er ansvarlige for at tiltaket gjennomføres i henhold til vilkårene i tillatelsen. Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshavere for ansvaret for innhenting av tillatelser etter annet lovverk eller fra berørte grunneiere og rettighetshavere m.m. Tiltakshavere er selv ansvarlige i forhold til andre brukerinteresser som kan bli berørt. Privatrettslige forhold forutsetter vi avgjort før tiltaket finner sted.

Brudd på vilkår i en tillatelse kan medføre straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

7 Erstatningsansvar og klageadgang

Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver eller anleggseier for erstatningsansvar etter de alminnelige erstatningsregler, jf. bl.a. §§ 10 og 17 i forurensningsloven.

Dere kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.

Klagefristen er tre uker fra det tidspunktet dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Fylkesmannen i Agder.

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
faggrupeleder forurensning
Miljøvernavdelingen

Liudmila Pechinkina
rådgiver
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Klageskjema
- 2 Rapportskjema

Mottakere:

Sindre Lian
Anja Lian

Aksteveien 23 A 4640 SØGNE
Granåsen 66 A 1362 HOSLE

Kopi til:

MØVIK BYGGETJENESTER AS
Raet nasjonalpark
NATURVERNFORBUNDET I AGDER
GRIMSTAD KOMMUNE
AGDER FYLKESKOMMUNE

Andøyfaret 33 4623 KRISTIANSAND S
Postboks 788 Stoa 4809 ARENDAL
Postboks 718 4666 KRISTIANSAND S
Postboks 123 4891 GRIMSTAD
Postboks 788 Stoa 4809 ARENDAL

KYSTVERKET SØRØST
FISKERIDIREKTORATET REGION SØR

Postboks 1502 6025 ÅLESUND
Postboks 185 Sentrum 5804 BERGEN